

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА

Младеновац

Стојана Новаковић 2 ,011/8231-331,8233-417
e-mail: pss.kosmaj@eunet.rs

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

Сектор за рурални развој

www.psss.rs

Садржај:

Квалитет пшенице у промету

(Виолета Величковић дипл.инг.)

Зелена – летња резидба воћа

(Драгољуб Глишић, инг.)

Пегавост листа јагоде

(Михаиловић Тамара дипл. инг.)

**Уредба о коришћењу средстава за регресирање
осигурања животиња, усева и плодова у 2011. години**

(Перић Предраг дипл. инг.)

Инкубаторске станице

(Радовановић Бранислав дипл. инг.)

5. јул 2011. године, тираж 300 примерака

КВАЛИТЕТ ПШЕНИЦЕ У ПРОМЕТУ

Пшеница има одређену употребну вредност као технолошка сировина за производњу брашна, хлеба и пецива, тестенина кекса и других производа. Да би се могла налазити у промету, пшеница мора да испуњава одређене услове квалитета и хигијенске исправности. Вредност пшенице као сировине у технологији хране одређује се према морфолошким, органолептичким и биохемијским и технолошким особинама, а вредност пшенице као робе у промету одређује се разним елементима квалитета прописаним прописима о квалитету и здравственој исправности.

Квалитет пшенице одређује се:

- органолептичким својствима,
- садржајем и врстом примеса,
- садржајем воде,
- хектолитарском масом,
- валитетном класом, одређеном на основу процента сирових протеина и седиментационе вредности,
- присуством штеточина,
- присуством микроорганизама и
- присуством остатака средстава за заштиту биља, уништење корова и штеточина

Органолептичка својства

Пшеница која се ставља у промет као сировина за млинску индустрију мора бити зрела и здрава, својственог изгледа, мириса и укуса и не сме имати страни мирис и укус следећег порекла: - на складишне штеточине, - на плесни и снети, - на семенке житних корова, на поквареност услед лошег складиштења или неправилног транспорта, - на стране материје (петролеј, сумпор и др.), - на средства за заштиту биља и уништење складишних штеточина.

Примесе у пшеници

Примесама у пшеници подразумевају се сви састојци који не представљају пшенична зрна, као и она зрна пшенице која се сматрају примесом. Примесе се деле на органске беле примесе (ломљена и штура зрна, друга жита, проклијала зрна, нагрижена зрна), органске црне примесе (семе корова, главница ражи, зрна оштећена вештачким сушењем, покварена зрна, главничава зрна, нематодна зрна, слама плева, дрво и др.), неорганске примесе (земља, песак, камен, прашина, стакло) и примесе животињског порекла (делови инсеката и инсекти)

Процент влаге

Под садржајем влаге подразумева се губитак масе који пшеница претрпи под одређаеним условима утврђен стандардном методом.

Хектолитарска маса

Под хектолитарском масом подразумева се маса једног хектолитра пшенице изражена у кг, утврђена стандардном методом прерачунато на пшеницу са 13% воде.

Класе квалитета

На основу садржаја сирових протеина и седиментационе вредности пшенице се разврстава у I, II и III класу:

Класа	Сирови протеини у %	Седиментациона вредност
I	Најмање 13,0	Најмање 40
II	Најмање 11,5	Најмање 30
III	Најмање 10,0	Најмање 18

Присуство штеточина и пестицида

Пшениоца која се ставља у промет као сировина за млинску индустрију не сме да садржи живе штеточине у развијеном или више развојном стадијуму. Остаци пестицида не смеју прећи количину дозвољену посебним прописима.

Стандардни квалитет пшенице

Под стандардним квалитетом пшенице који се узима као основа за обрачун у процентима подразумева се пшеница са 13% воде, 76 кг хектолитарске масе и 2% примеса. Минимални услови квалитета по стандарду за пријем пшенице код откупа је, највише 15% воде, хектолитарска маса најмање 74 кг и количина укупних примеса највише 8%.

Виолета Величковић дипл.инг.

ЗЕЛЕНА – ЛЕТЊА РЕЗИДБА ВОЋА

У време вегетације изводимо летњу резидбу или зелену резидбу и то на бујним родним гранама. Том резидбом одстрањујемо лишће на деловима крошње где је некорисно, режу се водопије, затим младице које расту према унутра и јаче младице уз врхове носећих грана или на луковима савијених грана. Основни циљ зелене резидбе је прозрачивање и осветљавање крошње. Летња резидба обавља се неколико пута: у почетку вегетације, у раздобљу бујног раста до краја јуна и при крају лета код неких врста воћака изводи се допунска летња резидба.

Летња резидба се обавља током јуна када се одстрањују бујне младице на непожељним местима, пре свега водопије и бочне младице при врховима грана. Одстрањују се јаче младице при врху грана, делови грана на којима се налазе прегусте младице. Ту резидбу треба обавити пре него младице при основи одрвене.

Бресква

Летња-зелена резидба код брескве, примењује се углавном у млађим засадима. Бресква је у тим годинама доста бујна, и главни родни потенцијал износи ка периферији једногодишњих летораста. Зимском резидбом се тај најквалитетнији родни потенцијал уклања, а на остављеном делу родног дрвета остају сламасте гранчице које на себи носе слабије формиране цветне пупољке који су се развијали у великој засени. Међутим, ако се спроведе летња резидба брескве ова појава се не јавља, већ остављене гране имају добру осветљеност и добро формиране цветне пупољке. Ова мера се спроводи у зависности од развоја вегетације, од половине јуна па све до краја јула. Може се спровести чак и у два наврата, зависно од развијености стабла.

Уклањају се све гране које иду ка унутрашњости и усправно у односу на круну. Њихово уклањање је могуће и лачењем, док су мале, или одсецањем воћарским маказама у каснијем период. Могу се одсецати до основе грана или остављати чапорак, обично са два пупољка. Основне, скелетне гране прекраћују се на бочне превремене гранчице, чиме се постиже формирање узгојног облика и спречавање издуживања круне.

Код јабучастих воћних врста летњом-зеленом резидбом уклањају се сви летораста који су сувишни у круни и имају вертикалан положај. То се углавном односи на стабла старија од четири године, јер сувишних у ранијим годинама нема. Код ових воћних врста у старијим годинама могу се скраћивати-уклањати старије родне гране када се деси да оне буду претерано бујне због слабе родности. Овим начином добија се већа осветљеност круне, што има за циљ боље формирање цветних пупољака.

Глишић Драгољуб Саветодавац

ПЕГАВОСТ ЛИСТА ЈАГОДЕ

Проузроковач: *Mycosphaerella fragariae*. Пегавост листа је најчешћа болест јагоде и јавља се у свим условима њеног гајења. Код ове болести је најважнија производња здравих живића. Исто тако јагоду не треба гајити у вишегодишњим засадима да не би долазило до акумулације инокулума.

Симптоми. Јављају се на листу најчешће, мада се могу јавити и на плодовима, цветним деловима, петељци и столонима. Зараза је најслабија на најмлађем и најстаријем лишћу а лишће средње старости је најосетљивије. Центар пеге постаје светао а око пеге се ствара црвенкасто пурпурни прстен. На листу се јављају бројне пеге које могу довести до потпуне некрозе и сушења. Пеге на петељкама, столонима, чашици и плодовима су сличне онима на лишћу. Болест се шири кишним капима тако да обилнија киша може довести до јаче појаве болести и настанка епидемија.

Сузбијање. Јагоду је потребно садити на лакој, растреситом земљишту и проветреним теренима. Потребно је избегавати влажна и збијена земљишта за њено гајење. Јагоду не би требало гајити као вишегодишњу биљку, јер у том случају долази до нагомилавања инокулума патогена и јаче заразе. За садњу је потребно користити искључиво здраве живиће. На мањим површинама јагоду је могуће покосити у августу, а покошено лишће је потребно пажљиво сакупити и спалити. Уколико се болест јави у јагодњаку, потребна је хемијска заштита. Обично се изводи 1-3 третирања. Прво пред цветање, друго после цветања (10 дана после првог) а треће после бербе јагода. Од фунгицида се могу користити Каптан, Антракол, Мерпан, Дитан, Манкогал и то превентивно, пре појаве болести. У нашој земљи не постоје фунгициди посебно регистровани за сузбијање ове болести.

Михаиловић Тамара дипл.инг.

УРЕДБА О КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА ЗА РЕГРЕСИРАЊЕ ОСИГУРАЊА ЖИВОТИЊА, УСЕВА И ПЛОВОДА У 2011. ГОДИНИ

Право на коришћење средстава има физичко лице које је носилац комерцијалног пољопривредног газдинства које је уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и које је пријавило животиње и површине под биљним културама у 2011 години.

Носилац комерцијалног пољопривредног газдинства има право на регресирање осигурања у износу од 40% од висине премије осигурања без урачунатог пореза ако је код друштва за осигурање осигурао:

1. животиње од ризика који су прописани условима осигуравајућих друштава,
2. усеви и плодови од ризика умањења приноса.

Захтев се подноси Министарству финансија- Управа за трезор од 15.06.- 31.10.2011.

Уз захтев се подноси:

1. оверена копија полисе осигурања за период од 01.11.2010. до 31.10.2011. године,
2. потврда о извршеном плаћању укупне премије осигурања.

Средства за регресирање осигурања исплаћују се по редоследу подношења захтева, до износа утврђеног посебним актом који је донела Влада.

Текст урађен на основу података преузетих са сајта Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде.

Перић Предраг дипл. инг.

ИНКУБАТОРСКЕ СТАНИЦЕ

Инкубаторске станице су објекти у којима се легу јаја одређених врста живине. Код нас се легу најчешће јаја кокошака и ћурака. Пилићи и ћурићи који се на овакав начин изводе тове се како на фармама, тако и у кућним условима.

Да би се градио овакав објекат неопходно је да плац буде одговарајуће површине и положаја како би се омогућио несметан приступ транспортних возила која допремају приплодна јаја и одвозе излежене пилиће, а исто тако и неизлежена јаја, љуске и угинуле пилиће у јаму, гробницу или депонију.

Поред овога, неопходно је да на плацу постоји сва инфраструктура (струја- трофазна, вода, пут, канализација).

Исто тако, јако је важно да у близини будућег објекта нема већих органских, неорганских загађивача који би угрозили ову врло осетљиву производњу.

Када смо обезбедили све наведене услове, приступа се добијању дозволе за градњу. Објекат се гради од чврстог материјала одговарајуће квадратуре која задовољава лежање планиране количине живине.

Према важећем закону и правилнику, инкубаторска станица мора да поседује следеће просторије:

- просторија за пријем јаја,
- просторија за фумигацију јаја,
- просторија за предлежионик,
- просторија за лежионик,
- просторија за „вађење“ пилића,
- просторија за смештај изведених пилића,
- просторија за прање и чишћење опреме.

Све ове просторије морају бити повезане пролазима тако да се из једне просторије може ући у другу.

Пут јаја може ићи само у једном правцу и то из просторије за пријем, јаја иду у просторију где се врши њихова фумигација, а затим у просторију са предлежиоником где бораве 18 дана, а након тога пребацују се у просторију са лежиоником у коме ће бити до лежења јаја а то значи још 3 дана (за кокошија јаја), односно укупно 21 дан колико је потребно за инкубацију кокошијих јаја.

Након лежења, пилићи се пребацују у просторију за „вађење“ пилића, а након тога пошто се сместе у одговарајуће кутије или сандуке допремају до просторије за смештај изведених пилића у којој бораве до момента транспорта.

Пут јаја, а касније пилића кроз инкубаторску станицу као што се види мора ићи само у једном правцу. Није дозвољено да јаја у инкубаторску станицу долазе у супротном смеру, односно преко улаза за смештај изведених пилића, јер би се на тај начин омогућило изазивачима одређених болести да продру у објекат.

Све просторије овог објекта морају имати подне плочице (кисело отпорне) или под од гумифицираног материјала који је лак за одржавање (прање и дезинфекција), а притом отпоран на хабање.

Зидови објекта такође морају имати плочице најмање 2 м висине од пода, или пак висине до плафона. Висина плафона не сме бити нижа од 3 м, а вентилација овог објекта мора бити таква да обезбеди брзу измену ваздуха и одржавања одговарајуће температуре и влаге унутар инкубаторске станице.

Радовановић Бранислав дипл.инг.